

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 179 (XXIII) — Nr. 845

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 29 noiembrie 2011

SUMAR

Pagina

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

- Decizia nr. 1.231 din 22 septembrie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 8 lit. k) și art. 14 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism și ale art. 5 alin. 2 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 privind întărirea disciplinei financiar-valutare 2–4
- Decizia nr. 1.286 din 29 septembrie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. c) și art. 3 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensilor 5–8
- Decizia nr. 1.302 din 4 octombrie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 20, art. 21 și art. 25 alin. (2) din Legea partidelor politice nr. 14/2003 8–9
- Decizia nr. 1.309 din 4 octombrie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, precum și ale Legii nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității 10–14
- Decizia nr. 1.414 din 20 octombrie 2011 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 219 și art. 267 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, art. 73 din Legea nr. 168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă, precum și ale art. 28 alin. (2) din Legea sindicatelor nr. 54/2003 14–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 1.231**

din 22 septembrie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 8 lit. k) și art. 14 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism și ale art. 5 alin. 2 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 privind întărirea disciplinei financiar-valutare

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Oana Cristina Puică	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Carmen-Cătălina Gliga.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 8 lit. k) și art. 14 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism și ale art. 5 alin. 2 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 privind întărirea disciplinei financiar-valutare, excepție ridicată de Societatea Comercială „Mono View Fruct” — S.R.L. din Afumați, județul Ilfov, în Dosarul nr. 3.917/94/2010 al Judecătoriai Buftea și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 3.743D/2010.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza este în stare de judecată.

Președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere ca neîntemeiată a excepției de neconstituționalitate, invocând, în acest sens, jurisprudența în materie a Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 24 iunie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 3.917/94/2010, **Judecătoria Buftea a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 8 lit. k) și art. 14 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism și ale art. 5 alin. 2 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 privind întărirea disciplinei financiar-valutare.**

Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Mono View Fruct” — S.R.L. din Afumați, județul Ilfov, cu ocazia soluționării unei plângeri contravenționale.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține că prevederile art. 3, art. 8 lit. k) și art. 14 din Legea nr. 656/2002 încalcă dispozițiile constituționale ale art. 45 referitoare la libertatea economică și ale art. 135 alin. (1) referitoare la economia de piață, deoarece impun administratorului unei societăți comerciale să angajeze o persoană căreia să-i achite drepturi salariale și care să facă servicii unei autorități publice, și anume Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor. Totodată, obligarea salariaților să informeze această persoană, atunci când au suspiciuni că o operațiune ce urmează să fie efectuată are ca

scop spălarea banilor sau finanțarea actelor de terorism, promovează delatiunea ca obligație de serviciu, instituind un sistem similar cu cel din perioada comunistă. De asemenea, consideră că prevederile art. 5 alin. 2 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/1996, prin stabilirea unui plafon maxim al plăților în numerar pe care le pot efectua persoanele juridice, aduc atingere dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1) referitoare la egalitatea în drepturi, ale art. 44 alin. (2) teza întâi privind dreptul de proprietate privată, ale art. 45 referitoare la libertatea economică, ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, ale art. 124 alin. (2) referitoare la unicitatea, imparțialitatea și egalitatea justiției și ale art. 135 alin. (1) și alin. (2) lit. a) privind economia de piață, întrucât instituie o nouă piedică în operațiunile de plăți în numerar între operatorii economici. Restricția privește doar plățile fragmentate către furnizorii de bunuri și servicii pentru facturile a căror valoare este mai mare de 50.000.000 lei, nu și plățile unor taxe sau impozite către stat, ceea ce creează o discriminare în favoarea societăților bancare, care încasează comisioanele aferente fiecărei operațiuni în parte. Totodată, această restricție, care încalcă dreptul operatorilor economici de a dispune liber asupra proprietății private și de a hotărî în ce mod înțeleg să-și achite obligațiile către terți, nu se justifică prin interesul național, nu respectă libertatea comerțului și nici principiul proporționalității.

Judecătoria Buftea apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece prevederile de lege criticate nu aduc nicio atingere dispozițiilor din Constituție invocate de autorul excepției.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile de lege criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 3, art. 8 lit. k) și art. 14 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 904 din 12 decembrie 2002, modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 53/2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 333 din 30 aprilie 2008, și dispozițiile art. 5 alin. 2 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 privind întărirea disciplinei

financiar-valutare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 24 din 31 ianuarie 1996, modificate prin Legea nr. 507/2004 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 94/2004 privind reglementarea unor măsuri financiare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.080 din 19 noiembrie 2004. Textele de lege criticate au următorul cuprins:

— Art. 3 din Legea nr. 656/2002: „(1) De îndată ce salariatul unei persoane juridice sau una dintre persoanele fizice prevăzute la art. 8 are suspiciuni că o operațiune ce urmează să fie efectuată are ca scop spălarea banilor sau finanțarea actelor de terorism, va informa persoana desemnată conform art. 14 alin. (1), care va sesiza imediat Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, denumit în continuare Oficiul. Persoana desemnată va analiza informațiile primite și va sesiza Oficiul cu privire la suspiciunile motivate rezonabil. Acesta va confirma primirea sesizării.

(11) Banca Națională a României, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare, Comisia de Supraveghere a Asigurărilor sau Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private va informa de îndată Oficiul cu privire la autorizarea ori refuzul autorizării operațiunilor prevăzute la art. 28 din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, comunicând și motivul pentru care s-a dispus soluția respectivă.

(2) Dacă Oficiul consideră necesar, poate dispune, motivat, suspendarea efectuării operațiunii pe o perioadă de 48 de ore. În cazul în care cele 48 de ore se împlinesc într-o zi nelucrătoare, termenul se prorogă până la prima zi lucrătoare. Suma pentru care s-a dispus suspendarea operațiunii rămâne blocată în contul titularului până la expirarea perioadei pentru care s-a dispus suspendarea sau, după caz, până la dispunerea altei măsuri de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în condițiile legii.

(3) Dacă Oficiul consideră că perioada prevăzută de alin. (2) nu este suficientă, poate solicita, motivat, înainte de expirarea acestui termen, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prelungirea suspendării efectuării operațiunii cu cel mult 72 de ore. În cazul în care cele 72 de ore se împlinesc într-o zi nelucrătoare, termenul se prorogă până la prima zi lucrătoare. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție poate autoriza o singură dată prelungirea solicitată sau, după caz, poate dispune încetarea suspendării operațiunii. Decizia Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție se comunică de îndată Oficiului.

(4) Oficiul trebuie să comunice persoanelor prevăzute la art. 8, în termen de 24 de ore, decizia de suspendare a efectuării operațiunii ori, după caz, măsura prelungirii acesteia, dispusă de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

(5) Dacă Oficiul nu a făcut comunicarea în termenul prevăzut la alin. (4), persoanele la care se referă art. 8 vor putea efectua operațiunea.

(6) Persoanele prevăzute la art. 8 ori persoanele desemnate potrivit dispozițiilor art. 14 alin. (1) vor raporta Oficiului, în cel mult 10 zile lucrătoare, efectuarea operațiunilor cu sume în numerar, în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 15.000 euro, indiferent dacă tranzacția se realizează prin una sau mai multe operațiuni ce par a avea o legătură între ele.

(7) Prevederile alin. (6) se aplică și transferurilor externe în și din conturi pentru sume a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 15.000 euro.

(8) Persoanele prevăzute la art. 8 lit. e) și f) nu au obligația de a raporta către Oficiu informațiile pe care le primesc sau pe care le obțin de la unul dintre clienții lor în cursul determinării situației juridice a acestuia ori al apărării sau reprezentării acestuia în cadrul unor proceduri judiciare ori în legătură cu acestea, inclusiv al acordării de consultanță cu privire la declanșarea unor proceduri judiciare, potrivit legii, indiferent dacă aceste informații au fost primite sau obținute înainte, în timpul ori după încheierea procedurilor.

(9) Forma și conținutul raportului pentru operațiunile prevăzute la alin. (1), (6) și (7) vor fi stabilite prin decizie a

plenului Oficiului, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi. Raportările prevăzute la alin. (6) și (7) se transmit Oficiului o dată la 10 zile lucrătoare, în baza unei metodologii de lucru elaborate de Oficiu.

(10) În cazul persoanelor prevăzute la art. 8 lit. e) și f), raportările se fac către persoanele desemnate de către structurile de conducere ale profesiilor liberale, care au obligația de a le transmite Oficiului în cel mult 3 zile de la primire. Informațiile se transmit Oficiului nealterate.

(11) Autoritatea Națională a Vămirilor comunică lunar Oficiului toate informațiile pe care le deține, potrivit legii, în legătură cu declarațiile persoanelor fizice privind numerarul în valută și/sau în monedă națională, care este egal sau depășește limita stabilită prin Regulamentul (CE) nr. 1.889/2005 al Parlamentului European și al Consiliului privind controlul numerarului la intrarea sau la ieșirea din Comunitate, deținute de acestea la intrarea sau ieșirea din Comunitate. Autoritatea Națională a Vămirilor va comunica Oficiului de îndată, dar nu mai târziu de 24 de ore, toate informațiile legate de suspiciunile de spălare de bani sau finanțare a terorismului ce sunt identificate în cursul activității specifice.

(12) Sunt exceptate de la obligațiile de raportare prevăzute la alin. (6) următoarele operațiuni derulate în nume și pe cont propriu: între instituții de credit, între instituții de credit și Banca Națională a României, între instituții de credit și trezoreria statului, între Banca Națională a României și trezoreria statului. Prin hotărâre a Guvernului se pot stabili, la propunerea plenului Oficiului, și alte exceptări de la cerințele de raportare prevăzute la alin. (6), pe durată determinată.”;

— Art. 8 lit. k) din Legea nr. 656/2002: „Intră sub incidența prezentei legi următoarele persoane fizice sau juridice: [...] k) alte persoane fizice sau juridice care comercializează bunuri și/sau servicii, numai în măsura în care acestea au la bază operațiuni cu sume în numerar, în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 15.000 euro, indiferent dacă tranzacția se execută printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni ce par a avea o legătură între ele.”;

— Art. 14 din Legea nr. 656/2002: „(1) Persoanele juridice prevăzute la art. 8 vor desemna una sau mai multe persoane care au responsabilități în aplicarea prezentei legi, ale căror nume vor fi comunicate Oficiului, împreună cu natura și cu limitele responsabilităților menționate.

(1) Persoanele prevăzute la art. 8 lit. a)—d), g)—j), precum și structurile de conducere ale profesiilor liberale prevăzute la art. 8 lit. e) și f) vor desemna una sau mai multe persoane care au responsabilități în aplicarea prezentei legi, ale căror nume vor fi comunicate Oficiului, cu precizarea naturii și limitelor responsabilităților încredințate, și vor stabili politici și proceduri adecvate în materie de cunoaștere a clientelei, de raportare, de păstrare a evidențelor secundare sau operative, de control intern, evaluare și gestionare a riscurilor, managementul de conformitate și comunicare, pentru a preveni și a împiedica operațiunile suspecte de spălarea banilor sau finanțarea terorismului, asigurând instruirea corespunzătoare a angajaților. Instituțiile de credit și instituțiile financiare au obligația de a desemna un ofițer de conformitate subordonat conducerii executive, care coordonează implementarea politicilor și procedurilor interne pentru aplicarea prezentei legi.

(2) Persoanele desemnate conform alin. (1) și (11) răspund pentru îndeplinirea sarcinilor stabilite în aplicarea prezentei legi.

(3) Dispozițiile alin. (1), (11) și (2) nu sunt aplicabile persoanelor fizice și juridice prevăzute la art. 8 lit. k).

(4) Instituțiile de credit și instituțiile financiare trebuie să informeze toate sucursalele și filialele lor situate în state terțe asupra politicilor și procedurilor stabilite potrivit alin. (11).”;

— Art. 5 alin. 2 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/1996: „Prin excepție de la prevederile alineatului precedent persoanele juridice pot efectua plăți în numerar în următoarele cazuri: [...] c) plăți către persoane juridice în limita unui plafon zilnic maxim de 100.000.000 lei, plățile către o singură persoană juridică fiind admise în limita unui plafon zilnic în sumă de 50.000.000 lei. Sunt interzise plățile fragmentate în numerar către furnizorii de

bunuri și servicii, pentru facturile a căror valoare este mai mare de 50.000.000 lei. Se admit plăți către o singură persoană juridică în limita unui plafon zilnic în numerar în sumă de 100.000.000 lei, în cazul plăților către rețelele de magazine de tipul Cash&Carry, care sunt organizate și funcționează în baza legislației în vigoare. Sunt interzise plățile fragmentate în numerar către astfel de magazine, pentru facturile a căror valoare este mai mare de 100.000.000 lei.”

În susținerea neconstituționalității acestor prevederi de lege, autorul excepției invocă încălcarea dispozițiilor constituționale ale art. 16 alin. (1) referitoare la egalitatea în drepturi, ale art. 44 alin. (2) teza întâi privind dreptul de proprietate privată, ale art. 45 referitoare la libertatea economică, ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, ale art. 124 alin. (2) referitoare la unicitatea, imparțialitatea și egalitatea justiției și ale art. 135 alin. (1) și alin. (2) lit. a) privind economia de piață.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că prevederile art. 3, art. 8 lit. k) și art. 14 din Legea nr. 656/2002 și ale art. 5 alin. (2) lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 au mai fost supuse controlului de constituționalitate, prin raportare la aceleași dispoziții din Legea fundamentală invocate și în prezenta cauză și față de critici similare.

Astfel, prin Decizia nr. 635 din 3 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 886 din 31 octombrie 2006, Decizia nr. 464 din 17 mai 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 390 din 8 iunie 2007, și Decizia nr. 71 din 5 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 28 februarie 2008, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate a textelor din Legea nr. 656/2002 supuse controlului de constituționalitate, reținând că, în vederea realizării scopului Legii nr. 656/2002, care constă în prevenirea și combaterea spălării banilor, precum și a finanțării actelor de terorism, legiuitorul a prevăzut în cuprinsul acesteia o serie de obligații ce revin persoanelor care intră sub incidența sa, expres prevăzute la art. 8 din lege. Una dintre aceste obligații este cea reglementată de art. 14 alin. (1) din același act normativ și constă în desemnarea uneia sau mai multor persoane care au responsabilități în aplicarea Legii nr. 656/2002, ale căror nume vor fi comunicate Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, împreună cu natura și cu limitele responsabilităților menționate. Instituirea acestei obligații s-a realizat în scopul protejării unui interes general, și anume prevenirea și combaterea spălării banilor, și nu aduce atingere cu nimic principiilor economiei de piață.

În același sens este și Decizia nr. 1.268 din 25 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 850 din 17 decembrie 2008.

Totodată, prin Decizia nr. 394 din 13 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 334 din 20 mai 2010, Curtea a respins ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 5 alin. 2 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/1996, reținând că dispozițiile de lege criticate se aplică în mod egal tuturor persoanelor juridice care efectuează plăți și încasări în numerar, fără privilegiu și fără discriminări. Băncile, ca mijlocitori de plăți și încasări între operatori economici, nu se află în aceeași situație cu celelalte persoane juridice, iar comisionul reprezintă o plată pentru serviciile efectuate. În ceea ce privește pretinsa poziție privilegiată a statului, Curtea a reținut că art. 5 alin. 2 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 nu creează o situație privilegiată pentru stat, ci asigură îndeplinirea obligațiilor constituționale ce îi revin acestuia.

De asemenea, Curtea a stabilit că, potrivit prevederilor art. 45 din Constituție, accesul persoanei la o activitate economică și libera inițiativă pot fi exercitate numai în condițiile legii. Or, dispozițiile de lege supuse controlului de constituționalitate nu îngăduiesc în niciun fel exercițiul dreptului de acces la o activitate economică și nici pe cel al liberei inițiative, reglementând doar condițiile în care pot fi efectuate plățile și încasările în numerar.

În fine, Curtea a reținut că dreptul de proprietate, așa cum este consacrat de dispozițiile art. 44 alin. (1) din Constituție, nu este un drept absolut, limitele și conținutul dreptului de proprietate fiind stabilite prin lege. Astfel, legiuitorul ordinar este competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea atributelor dreptului de proprietate, în accepțiunea principială conferită de Constituție, în așa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind astfel niște limitări rezonabile în valorificarea acestuia ca drept subiectiv garantat. Prevederile de lege criticate nu fac decât să dea expresie acestui text din Constituție, stabilind cadrul exercitării dreptului de proprietate în acord cu necesitatea stabilirii unei ordini în operațiunile financiare desfășurate de către persoanele juridice, a căror monitorizare facilitează evidența circulației monetare, între altele, și pentru a preveni eventualele acte de evaziune fiscală.

Întrucât nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, soluția de respingere a excepției de neconstituționalitate pronunțată de Curte prin deciziile mai sus menționate, precum și considerentele care au fundamentat-o își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 3, art. 8 lit. k) și art. 14 din Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism și ale art. 5 alin. 2 lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/1996 privind întărirea disciplinei financiar-valutare, excepție ridicată de Societatea Comercială „Mono View Fruct” — S.R.L. din Afumați, județul Ilfov, în Dosarul nr. 3.917/94/2010 al Judecătorei Bufta.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 22 septembrie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Oana Cristina Puică

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 1.286

din 29 septembrie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. c) și art. 3 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Antonia Constantin.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 3 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată de Maté Magdolna în Dosarul nr. 2.961/96/2010 al Tribunalului Harghita — Secția civilă și care formează obiectul Dosarului nr. 4.762D/2010.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 4.763D/2010—4.764D/2010, nr. 4.766D/2010—4.768D/2010, nr. 4.770D/2010, nr. 4.771D/2010, nr. 4.791D/2010—4.797D/2010, având ca obiect o excepție de neconstituționalitate identică, excepție ridicată de Natea Matilda, Incze Ghizela, Lőrincz Károly, Vagasi Anna, Valeria Slavic, Szakács Mária, Câmpean Anasztazia, Valeria Petres, Imre Ana, Gál Maria-Lili, Császár Clara, Valeria Baciu, András Magdolna Iliana și Horváth Iolanda în dosarele nr. 2.962/96/2010, nr. 2.958/96/2010, nr. 2.960/96/2010, nr. 2.968/96/2010, nr. 2.965/96/2010, nr. 2.966/96/2010, nr. 2.950/96/2010, nr. 2.963/96/2010, nr. 2.957/96/2010, nr. 2.955/96/2010, nr. 2.954/96/2010, nr. 2.952/96/2010, nr. 2.951/96/2010 și nr. 2.956/96/2010 ale Tribunalului Harghita — Secția civilă.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele sus-menționate, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor nr. 4.763D/2010 — 4.764D/2010, nr. 4.766D/2010 — 4.768D/2010, nr. 4.770D/2010, nr. 4.771D/2010, nr. 4.791D/2010 — 4.797D/2010 la Dosarul nr. 4.762D/2010.

Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura conexării dosarelor.

Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea dosarelor nr. 4.763D/2010 — 4.764D/2010, nr. 4.766D/2010 — 4.768D/2010, nr. 4.770D/2010, nr. 4.771D/2010, nr. 4.791D/2010 — 4.797D/2010 la Dosarul nr. 4.762D/2010, care este primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată,

invocând, în acest sens, Decizia Curții Constituționale nr. 871 din 25 iunie 2010.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin încheierile din 2 decembrie 2010, pronunțate în dosarele nr. 2.961/96/2010, nr. 2.962/96/2010, nr. 2.958/96/2010, nr. 2.960/96/2010, nr. 2.968/96/2010, nr. 2.965/96/2010, nr. 2.966/96/2010, nr. 2.950/96/2010, nr. 2.963/96/2010, nr. 2.957/96/2010, nr. 2.955/96/2010, nr. 2.954/96/2010, nr. 2.952/96/2010, nr. 2.951/96/2010 și nr. 2.956/96/2010, **Tribunalul Harghita — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 și 3 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor**, excepție ridicată de Maté Magdolna, Natea Matilda, Incze Ghizela, Lőrincz Károly, Vagasi Anna, Valeria Slavic, Szakács Mária, Câmpean Anasztazia, Valeria Petres, Imre Ana, Gál Maria-Lili, Császár Clara, Valeria Baciu, András Magdolna Iliana și Horváth Iolanda în cauze având ca obiect soluționarea contestațiilor formulate împotriva deciziilor de recalculare a pensiei în baza Legii nr. 119/2010.

În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că dispozițiile legale criticate încalcă principiul neretroactivității legilor, întrucât o lege nu poate diminua cuantumul pensiilor aflate în plată decât cu încălcarea art. 15 alin. (2) din Constituție. Totodată, se arată că pensia în sine constituie un „bun” în sensul art. 1 din Protocolul adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel încât reducerea pensiei echivalează cu încălcarea dreptului de proprietate privată. În fine, se mai apreciază că sunt încălcate și prevederile constituționale referitoare la dreptul la pensie.

Tribunalul Harghita — Secția civilă apreciază că excepția de neconstituționalitate formulată este întemeiată, prin raportare la dispozițiile art. 44 alin. (1) și art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, în măsura în care dreptul la pensie este un drept ce se regăsește în patrimoniul unei persoane.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate ridicată este inadmisibilă, întrucât textele legale criticate nu mai sunt formal în vigoare, epuizându-și efectele juridice odată cu transformarea pensiilor speciale în pensii contributive. În acest sens, se mai arată că, în momentul de față, este aplicabilă numai Legea nr. 263/2010 în privința sistemului de pensii publice, aspect subliniat și prin Decizia Curții Constituționale nr. 1.237 din 6 octombrie 2010. Pe fond, invocă deciziile Curții Constituționale nr. 871 și 873 din 25 iunie 2010, precum și Decizia nr. 1.612 din 15 decembrie 2010.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierile de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate, astfel cum rezultă din încheierile de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 1 și 3 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 441 din 30 iunie 2010. În realitate, din motivarea excepției de neconstituționalitate, rezultă că aceasta privește numai dispozițiile art. 1 lit. c) și art. 3 din Legea nr. 119/2010, texte asupra cărora Curtea, potrivit jurisprudenței sale, urmează a se pronunța prin prezenta decizie. Acestea au următorul cuprins:

— Art. 1 lit. c): *„Pe data intrării în vigoare a prezentei legi, următoarele categorii de pensii, stabilite pe baza legislației anterioare, devin pensii în înțeleșul Legii nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, cu modificările și completările ulterioare:*

[...]

c) pensiile de serviciu ale personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea;”;

— Art. 3: *„(1) Pensiile prevăzute la art. 1, stabilite potrivit prevederilor legilor cu caracter special, convenite sau aflate în plată, se recalculează prin determinarea punctajului mediu anual și a cuantumului fiecărei pensii, utilizând algoritmul de calcul prevăzut de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.*

(2) În situația pensiilor dintre cele prevăzute la alin. (1), care au fost stabilite în baza legilor speciale, pensia din sistemul public se determină considerându-se a fi îndeplinite condițiile de acordare prevăzute de Legea nr. 19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

(3) În termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, se elaborează metodologia de recalculare a pensiilor prevăzute la art. 1, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului”.

Autorii excepției de neconstituționalitate susțin, în esență, că dispozițiile legale criticate încalcă prevederile constituționale ale art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, art. 44 privind dreptul de proprietate privată și art. 47 alin. (2) cu referire la dreptul la pensie. Totodată, sunt invocate în susținerea excepției și dispozițiile art. 1 din Protocolul adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale cu privire la protecția proprietății, art. 17 din Declarația Universală a Drepturilor Omului privind dreptul de proprietate, precum și art. 6 privind dreptul la libertate și la siguranță, art. 17 privind dreptul de proprietate, art. 25 privind drepturile persoanelor în vârstă, art. 34 privind securitatea socială și asistența socială, art. 54 privind interzicerea abuzului de drept din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.

Examinând excepția de neconstituționalitate formulată, Curtea constată următoarele:

I. Nu se poate reține punctul de vedere al Guvernului în sensul că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, întrucât, chiar dacă operațiunea de transformare a pensiilor speciale în pensii contributive a fost realizată, Legea nr. 119/2010 continuă să producă efecte juridice directe pentru perioada 3 iulie—31 decembrie 2010 și indirecte/subsecvente pentru perioada de după intrarea în vigoare a Legii nr. 263/2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010. Astfel, legea criticată nu și-a epuizat efectele juridice, Curtea arătând, în Decizia nr. 1.237 din 6 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 785 din 24 noiembrie 2010, că viitoarea Lege nr. 263/2010 nu are caracter novator față de cadrul legal consacrat prin Legea nr. 119/2010; așadar, o eventuală neconstituționalitate a Legii nr. 119/2010, coroborată cu neconstituționalitatea dispozițiilor abrogatoare — care, de principiu, au caracter constatat — cuprinse în Legea nr. 263/2010 referitoare la textele legale care vizează pensii de serviciu, are drept rezultat repunerea în plată a pensiei speciale existente anterior Legii nr. 119/2010.

În aceste condiții, ținând cont și de Decizia Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, excepția de neconstituționalitate urmează să fie analizată pe fond.

II. Prin Decizia nr. 871 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010, Curtea a statuat, în mod principal, că textele de lege criticate, conformându-se dispozițiilor art. 15 alin. (2) din Constituție, afectează pensiile speciale doar pe viitor și numai în ceea ce privește cuantumul acestora. Celelalte condiții privind acordarea acestora, respectiv stagiul efectiv de activitate în acea profesie și vârsta eligibilă, nu sunt afectate de noile reglementări. De asemenea, Legea privind instituirea unor măsuri în domeniul pensiilor nu se răsfrânge asupra prestațiilor deja obținute anterior intrării sale în vigoare, care constituie *facta praeterita*.

Având în vedere că pensiile speciale nu reprezintă un privilegiu, ci au o justificare obiectivă și rațională, Curtea a considerat că acestea pot fi eliminate doar dacă există o rațiune, o cauză suficient de puternică spre a duce în final la diminuarea prestațiilor sociale ale statului sub forma pensiei. Or, în cazul Legii privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, o atare cauză o reprezintă necesitatea reformării sistemului de pensii, reechilibrarea sa, eliminarea inechităților existente în sistem și, nu în ultimul rând, situația de criză economică și financiară cu care se confruntă statul, deci atât bugetul de stat, cât și cel al asigurărilor sociale de stat. Astfel, această măsură nu poate fi considerată ca fiind arbitrară; de asemenea, Curtea a observat că măsura nu impune o sarcină excesivă asupra destinatarilor ei, ea aplicându-se tuturor pensiilor speciale, nu selectiv, nu prevede diferențieri procentuale pentru diversele categorii cărora i se adresează, pentru a nu determina ca una sau alta să suporte mai mult ori mai puțin măsura de reducere a venitului obținut dintr-o atare pensie.

Curtea a statuat că partea necontributivă a pensiei de serviciu, chiar dacă poate fi încadrată, potrivit interpretării pe care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a dat-o art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în noțiunea de „bun”, ea reprezintă totuși, din această perspectivă, un drept câștigat numai cu privire la prestațiile de asigurări sociale realizate până la data intrării în vigoare a noii legi, iar suprimarea acestora pentru viitor nu are semnificația expropriării.

Curtea a arătat, în privința pretensei încălcări a art. 47 din Constituție, că drepturile rezultate din actul de pensionare sunt

previzibile, și anume îndrituirea persoanei la cuantumul aferent pensiei din sistemul ordinar de pensionare, restul cuantumului pensiei (cea suplimentară) fiind supus elementelor variabile amintite mai sus, și anume optica legiuitorului și resursele financiare ale statului care pot fi alocate în această direcție.

III. Distinct de cele arătate prin decizia menționată, Curtea mai reține că dispozițiile legale criticate nu impietează cu nimic asupra calității de pensionar dobândită în temeiul reglementărilor legale în vigoare la momentul emiterii deciziei de pensionare. Astfel, această decizie este o faptă constitutivă a unei situații juridice realizate înainte de o eventuală intrare în vigoare a prevederilor criticate. Rezultă că, sub aspectul cuantumului pensiei, efectele acestei decizii de pensionare rămân câștigate pe toată perioada cuprinsă între emiterea deciziei de pensionare și momentul la care va intra în vigoare prezenta lege. Dacă prezenta lege ar fi diminuat sau crescut cuantumul pensiei aflate în plată pe perioada menționată, aceasta cu siguranță ar fi fost retroactivă, încalcând art. 15 alin. (2) din Constituție, întrucât ar fi desființat o *facta praeterita*.

Prin urmare, ceea ce se subsumează, în mod evident, conceptului de *facta praeterita* este dobândirea calității de pensionar. Însă, cu privire la drepturile rezultate în urma obținerii calității menționate, se observă că acestea se constituie în veritabile efecte rezultante ale actului de pensionare, ceea ce nu înseamnă că actul de pensionare determină *a priori* și *ad aeternam* cuantumul pensiei/drepturilor aflate în plată. Astfel, prestațiile de asigurări sociale, subsecvente actului de pensionare, nu pot fi considerate *ab initio* ca fiind *facta praeterita*. Ele devin *facta praeterita* pe măsura curgerii timpului. Însă cuantumul pensiei la care este îndrituit pensionarul pentru perioada ce urmează unei luni încheiate este mai degrabă un efect viitor al raporturilor juridice trecute — *facta futura*, întrucât raportul juridic trecut, în speța de față, se constituie chiar în dobândirea calității de pensionar și toate prestațiile succesive lunare sub forma pensiei sunt *facta futura*, care, pe măsura trecerii timpului, devin *facta praeterita*.

Legiuitorul, fie el original sau derivat, nu poate modifica pentru trecut — crescând sau diminuând — cuantumul pensiilor legal primite și încasate lunar. Deci, drepturi legal câștigate în sensul Deciziei nr. 120 din 15 februarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 204 din 26 martie 2007, sunt cele care sunt deja legal încasate, cu condiția să fi fost și legal stabilite; de asemenea, drept legal câștigat în sensul aceleiași decizii este, bineînțeles, și calitatea de pensionar.

Curtea observă că pensia de serviciu este compusă, principial, din două elemente, indiferent de modul de calcul specific stabilit de prevederile legilor speciale, și anume: pensia contributivă și un supliment din partea statului care, prin adunarea cu pensia contributivă, să reflecte cuantumul pensiei de serviciu stabilit în legea specială. **Acordarea acestui supliment ține de politica statului în domeniul asigurărilor sociale și nu se subsumează dreptului constituțional la pensie, ca element constitutiv al acestuia.** Obligația statului este aceea de a nu reduce cuantumul pensiei sub nivelul stabilit în sistemul general de pensionare, întrucât, prin calitatea de asigurare la sistemul de asigurări sociale, persoana în cauză și-a garantat dreptul la pensia de drept comun tocmai prin plata contribuțiilor. **Este un drept pe care l-a obținut și realizat prin plata contribuțiilor legal datorate.** De asemenea, nu există un drept constituțional la pensie de serviciu, astfel încât, cu privire la suplimentul acordat de stat, nu se poate susține că este un drept viitor câștigat *ad aeternam* din moment ce este sub condiție.

Mai mult, Curtea observă că și Curtea Europeană a Drepturilor Omului, spre exemplu, în hotărârile din 8 decembrie

2009 și din 31 mai 2011, pronunțate în cauzele *Muñoz Diaz împotriva Spaniei, paragraful 44*, respectiv *Maggio și alții împotriva Italiei, paragraful 55*, a reiterat jurisprudența sa cu privire la faptul că drepturile decurgând din sistemul de asigurări sociale sunt drepturi patrimoniale protejate de art. 1 din Protocolul adițional la Convenție, dar acest lucru **nu înseamnă că implică un drept la dobândirea proprietății sau la o pensie într-un anumit cuantum** (a se vedea, în același sens, și hotărârile din 12 octombrie 2004 și 28 septembrie 2004, pronunțate în Cauza *Kjartan Asmundsson împotriva Islandei, paragraful 39*, respectiv cauza *Kopecký împotriva Slovaciei, paragraful 35*). Reducerea sau încetarea plății unui anumit cuantum al beneficiului acordat poate constitui o intervenție în privința bunului ce trebuie justificată (cauza *Maggio și alții împotriva Italiei, paragraful 58*). Curtea a arătat că sistemul de securitate socială este expresia solidarității societății în raport cu membrii săi vulnerabili (*Maggio și alții împotriva Italiei, paragraful 61*), aspect esențial pe care Curtea de la Strasbourg l-a luat în seamă atunci când a analizat dacă restrângerea adusă implica o sarcină individuală excesivă. Curtea a mai arătat că statele au o marjă largă de apreciere atunci când reglementează sistemul de pensii (paragraful 63) și că **scăderea cuantumului pensiei cu aproape 50% nu este de natură să știrbească esența dreptului la pensie, reclamantul fiind deci obligat să suporte o scădere rezonabilă și proporțională** (paragrafele 62 și 63). Nu în ultimul rând, din paragraful 63 al hotărârii reiese că o reducere a cuantumului pensiei în vederea egalizării unor stări de fapt existente este de dorit, respectiv acordarea unui cuantum al pensiei în funcție de contribuțiile vărsate, și nu în funcție de cuantumul concret al salariului (*sistem contributiv versus sistem retributiv*); în aceste condiții, pierderea parțială a unei părți din pensie nu este o sarcină individuală excesivă (paragraful 63).

Curtea constată că eliminarea pensiilor de serviciu reglementată de Legea nr. 119/2010 nu a reprezentat o sarcină individuală excesivă, această sarcină fiind suportată de **cvasimajoritatea personalului angajat în domeniul public care beneficia de astfel de pensii în egală măsură** (spre deosebire de cele reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Kjartan Asmundsson împotriva Islandei, 2005, precitată*). Ajustarea dictată de principiul contributivității nu numai că elimină un beneficiu suplimentar acordat unor angajați ai statului, dar **ii integrează pe cvasimajoritatea acestora într-un sistem unic de pensii publice.** Totodată, conform jurisprudenței Curții, dreptul la pensie nu este afectat decât atunci când este redusă pensia contributivă (a se vedea Decizia nr. 872 și Decizia nr. 874 din 25 iunie 2010, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010); or, în cauza de față, nu se pune o atare problemă, pensia contributivă nefiind în niciun fel afectată sau restrânsă.

De asemenea, Curtea observă că, prin Decizia nr. 977 din 12 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 711 din 10 octombrie 2011, a statuat: „cuantumul viitoare ale pensiilor aflate în plată nu pot fi subsumate unui drept de proprietate pe care beneficiarul unei pensii l-ar avea. Cuantumul pensiei reprezintă un bun numai în măsura în care acesta a devenit exigibil”.

În fine, Curtea reține că dispozițiile procedurale cuprinse la art. 3 din Legea nr. 119/2010 nu încalcă cu nimic textele constituționale invocate, ele reprezentând prevederi de natură tehnică, legiuitorul fiind îndrituit să stabilească modalitatea concretă de calcul al noilor pensii prin trimiterea generală pe care o face la principiile fostei Legi nr. 19/2000 — în prezent trimiterea, desigur, vizează Legea nr. 263/2010.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca neîntemeiată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 1 lit. c) și art. 3 din Legea nr. 119/2010 privind stabilirea unor măsuri în domeniul pensiilor, excepție ridicată de Maté Magdolna, Natea Matilda, Incze Ghizela, Lőrincz Károly, Vagasi Anna, Valeria Slavic, Szakács Mária, Câmpean Anasztazia, Valeria Petres, Imre Ana, Gál Maria-Lili, Császár Clara, Valeria Baci, András Magdolna Iliana și Horváth Iolanda în dosarele nr. 2.961/96/2010, nr. 2.962/96/2010, nr. 2.958/96/2010, nr. 2.960/96/2010, nr. 2.968/96/2010, nr. 2.965/96/2010, nr. 2.966/96/2010, nr. 2.950/96/2010, nr. 2.963/96/2010, nr. 2.957/96/2010, nr. 2.955/96/2010, nr. 2.954/96/2010, nr. 2.952/96/2010, nr. 2.951/96/2010 și nr. 2.956/96/2010 ale Tribunalului Harghita — Secția civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 29 septembrie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 1.302

din 4 octombrie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 20, art. 21 și art. 25 alin. (2) din Legea partidelor politice nr. 14/2003

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Valentina Bărbățeanu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 20, art. 21 și art. 25 alin. (2) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, excepție ridicată de Partidul Verde, prin președintele său Silviu Popa, în Dosarul nr. 12.563/01/3/2007 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă, care formează obiectul Dosarului nr. 4.383D/2010 al Curții Constituționale.

La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a excepției de neconstituționalitate, apreciind că autorul acesteia învederează aspecte referitoare la interpretarea și aplicarea legii la speță, care excedează competenței Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 8 octombrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 12.563/01/3/2007, **Tribunalul București — Secția a III-a civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20, art. 21 și art. 25 alin. (2) din Legea partidelor politice nr. 14/2003**, excepție ridicată de Partidul Verde, prin președintele său Silviu Popa, într-o cauză civilă având ca obiect modificarea statutului partidului.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține în esență că, deși scopul textelor de lege criticate este „corect, legal și moral”, totuși, prin modul în care acestea sunt formulate, se instituie un control judecătoresc pur formal asupra asocierii, anterior oricărei manifestări exprese de voință a partidului respectiv. Susține că existența în statutul partidului sau în proiectul de modificare a acestuia a unor texte care, „formal și aparent”, ar încălca ordinea de drept, „nu este o condiție suficientă pentru respingerea cererii, față de textul art. 40 alin. (2) din Constituție, care cere existența unor manifestări exprese, fățișe, iar nu doar existența unei intenții care s-ar putea sau nu materializa într-un viitor incert”. Precizează că textele de lege supuse controlului de constituționalitate pot fi utilizate în scopuri șicanatorii și vexatorii, în dorința de a se împiedica înregistrarea unor statute sau proiecte de modificare a statutului perfect legale și conforme cu ordinea de drept. De aceea, apreciază că acestea devin o piedică în calea înființării unui partid sau a desfășurării normale a vieții unui partid politic.

Tribunalul București — Secția a III-a civilă consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, libertatea

de asociere nefiind restrânsă prin faptul că legiuitorul a stabilit, în vederea apărării ordinii de drept, unele condiții a căror îndeplinire este supusă controlului judecătoresc.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Avocatul Poporului apreciază că textele de lege criticate sunt constituționale, întrucât nu aduc atingere dreptului de asociere a cetățenilor în partide politice, astfel că nu pun în discuție restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți fundamentale. Arată că, potrivit art. 126 alin. (2) din Constituție, legiuitorul poate institui reguli deosebite în considerarea unor situații diferite, or, importanța domeniului supus reglementării în speță impune reguli stricte în ceea ce privește înregistrarea ori modificarea statutului sau a programului partidului politic. În plus, observă că autorul excepției sesizează necesitatea reformulării textelor de lege ce formează obiectul acesteia, „de o manieră care să stabilească cu maximă precizie controlul care să fie exercitat la înregistrarea unui partid politic sau la înregistrarea proiectului de modificare a unui statut”. Or, potrivit art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, „Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului”.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 20, art. 21 și art. 25 alin. (2) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 25 din 17 ianuarie 2003, care au următorul conținut:

— Art. 20: „(1) *Tribunalul București examinează cererea de înregistrare a partidului politic în ședință publică, cu participarea reprezentantului Ministerului Public.*

(2) *Persoanele fizice sau juridice interesate pot interveni în proces, dacă depun o cerere de intervenție în interes propriu, potrivit Codului de procedură civilă. Cererea de intervenție se comunică din oficiu persoanelor care au semnat cererea de înregistrare.”;*

— Art. 21: „(1) *Tribunalul București se pronunță asupra cererii de înregistrare a partidului politic în cel mult 15 zile de la expirarea termenului prevăzut la art. 18 alin. (2).*

(2) *Împotriva deciziei Tribunalului București pot face contestație la Curtea de Apel București, în termen de 5 zile de la comunicare, persoanele prevăzute la art. 18 alin. (1) lit. a), Ministerul Public sau persoanele prevăzute la art. 20 alin. (2).*

(3) *Curtea de Apel București va examina contestația în ședință publică, în termen de cel mult 15 zile de la înregistrarea acesteia.*

(4) *Decizia Curții de Apel București este definitivă și irevocabilă.”;*

— Art. 25 alin. (2): „(2) *Orice modificare se comunică Tribunalului București, în termen de 30 de zile de la data adoptării, cu îndeplinirea prevederilor art. 18 alin. (2) și (3). Tribunalul București o examinează potrivit procedurii prevăzute la art. 20 și 21.”*

În opinia autorului excepției, textele de lege criticate contravin prevederilor din Constituție cuprinse la art. 40 — „Dreptul de asociere” și art. 53 — „Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți”.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că autorul acesteia deduce neconstituționalitatea textelor de lege criticate din modalitatea de aplicare a acestora, susținând, de fapt, că acestea pot deveni neconstituționale atunci când sunt invocate în scopuri „șicanatorii sau vexatorii”. Aceasta nu reprezintă însă o veritabilă critică de neconstituționalitate, având în vedere că nu textul de lege devine neconstituțional atunci când este utilizat abuziv, ci atitudinea celui care încearcă să îl aplice cu o finalitate ilicită este neconstituțională, contravenind art. 57 din Constituție, potrivit căruia „Cetățenii români, cetățenii străini și apatrizii trebuie să-și exercite drepturile și libertățile constituționale cu bună-credință, fără să încalce drepturile și libertățile celorlalți”. În aceste condiții, revine exclusiv instanței de judecată atributul aprecierii cu privire la fondul litigiului, chestiunea criticată de autorul excepției ținând, așadar, de aplicarea și de interpretarea legii la speță, respectiv examinarea cererii de modificare a statutului Partidului Verde.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 20, art. 21 și art. 25 alin. (2) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, excepție ridicată de Partidul Verde, prin președintele său Silviu Popa, în Dosarul nr. 12.563/01/3/2007 al Tribunalului București — Secția a III-a civilă.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședință publică din data de 4 octombrie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Valentina Bărbățeanu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 1.309

din 4 octombrie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, precum și ale Legii nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Simona Ricu.

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, excepție ridicată de Ioan Botofei în Dosarul nr. 683/2/2010 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 6D/2011.

La apelul nominal răspunde avocatul Eugen Man pentru autorul excepției de neconstituționalitate, cu împuternicire avocațială depusă la dosar, și consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 48D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, precum și ale Legii nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, ridicată de Valerica Costin în Dosarul nr. 6.436/2/2010 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică, lipsind autorul excepției de neconstituționalitate, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 53D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, ridicată de Ochea Lionede în Dosarul nr. 3.174/2/2010 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde autorul excepției de neconstituționalitate și consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 211D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, ridicată de Andrei

Uram-Țuculescu în Dosarul nr. 6.295/2/2010 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică, lipsind autorul excepției de neconstituționalitate, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 229D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, ridicată de Lup Țepelea în Dosarul nr. 4.776/2/2010 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde avocatul Eugen Man pentru autorul excepției de neconstituționalitate, cu împuternicire avocațială depusă la dosar, și consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 265D/2011, în Dosarul nr. 272D/2011, în Dosarul nr. 273D/2011 și în Dosarul nr. 282D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, excepție ridicată de Adam Pescaru în Dosarul nr. 5.387/2/2010, de Theodor Borcan în Dosarul nr. 4.492/2/2010, de Ioan Adamescu în Dosarul nr. 12.143/2/2009, de Aurel Iatan în Dosarul nr. 3.175/2/2010, toate ale Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde, în toate dosarele, consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică, lipsind autorii excepției de neconstituționalitate, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 305D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, precum și ale Legii nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, ridicată de Petru Vraci în Dosarul nr. 3.280/2/2010 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică, lipsind autorul excepției de neconstituționalitate, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 344D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, precum și ale Legii nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, excepție ridicată de Dan-Adrian Țurcanu în Dosarul nr. 2.776/2/2010 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde avocatul Eugen Man pentru autorul excepției de neconstituționalitate, cu împuternicire avocațială depusă la dosar, și consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 353D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, excepție ridicată de Andrei Sora în Dosarul nr. 5.388/2/2010 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică, lipsind autorul excepției de neconstituționalitate, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 390D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, excepție ridicată de Grigore Predișor în Dosarul nr. 7.311/2/2010 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde avocatul Eugen Man pentru autorul excepției de neconstituționalitate, cu împuternicire avocațială depusă la dosar, și consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 398D/2011, în Dosarul nr. 413D/2011 și în Dosarul nr. 440D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, precum și ale Legii nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, excepție ridicată de Clement Pisciă în Dosarul nr. 4.387/2/2010 și de Francisc Balogi în Dosarul nr. 3.893/2/2010 ale Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, precum și de Mihai Volf în Dosarul nr. 10.158/2/2009 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde, în toate dosarele, consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică, lipsind autorii excepției de neconstituționalitate, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 581D/2011 și în Dosarul nr. 618D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, precum și ale Legii nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, respectiv excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, excepție ridicată de Constantin Dăianu în Dosarul nr. 2.349/2/2010 și de Nicolae Mavru în Dosarul nr. 4.904/2/2010 ale Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspund autorii excepției de neconstituționalitate și consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică. Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea dispune a se face apelul și în Dosarul nr. 645D/2011, având ca obiect excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, excepție ridicată

de Tudor Șovan în Dosarul nr. 3.024/2/2010 al Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

La apelul nominal răspunde consilierul juridic Mihaela Jugaru pentru Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității, cu delegația depusă în ședința publică, lipsind autorul excepției de neconstituționalitate, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Curtea, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor.

Avocatul Eugen Man, autorii excepției de neconstituționalitate Ochea Lionede, Constantin Dăianu, Nicolae Mavru și consilierul juridic al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității sunt de acord cu conexarea.

Reprezentantul Ministerului Public susține că nu se opune conexării cauzelor.

Curtea, având în vedere identitatea de obiect al cauzelor, în temeiul art. 14 și al art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, raportate la art. 164 din Codul de procedură civilă, dispune conexarea dosarelor nr. 48D/2011, nr. 53D/2011, nr. 211D/2011, nr. 229D/2011, nr. 265D/2011, nr. 272D/2011, nr. 273D/2011, nr. 282D/2011, nr. 305D/2011, nr. 344D/2011, nr. 353D/2011, nr. 390D/2011, nr. 398D/2011, nr. 413D/2011, nr. 440D/2011, nr. 581D/2011, nr. 618D/2011 și nr. 645D/2011 la Dosarul nr. 6D/2011, care a fost primul înregistrat.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul avocatului Eugen Man, pentru autorii excepției de neconstituționalitate Ioan Botofei, Lup Tepelea, Dan-Adrian Țurcanu și Grigore Predișor, care solicită admiterea acesteia, astfel cum a fost formulată în fața instanței judecătorești, susținând că, în continuare, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității are atribuții jurisdicționale, prin întocmirea de note de constatare, cu forță probantă, ceea ce încalcă principiul separației puterilor în stat. Totodată, susține că atribuțiile Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității se suprapun cu atribuțiile Avocatului Poporului, subrogându-se în dreptul cetățenilor de a avea acces liber la justiție.

Autorul excepției de neconstituționalitate Ochea Lionede solicită admiterea acesteia, susținând că nu a încălcat art. 28 din Constituția României din 1965 și nici un alt act normativ.

Autorul excepției de neconstituționalitate Constantin Dăianu, de asemenea, solicită Curții Constituționale admiterea acesteia.

Autorul excepției de neconstituționalitate Nicolae Mavru solicită admiterea acesteia, întrucât nu se poate invoca un interes public peste limitele constituționale. Astfel, dispozițiile criticate contravin principiului neretroactivității legii. Pe de altă parte, susține că profesia de ofițer (și orice altă profesie) nu poate face obiectul unei acțiuni în justiție, cum este acțiunea în constatare de la Curtea de Apel București, iar Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității nu se poate subroga în drepturile cetățenilor de a avea acces liber la justiție. În final, arată că Legea nr. 293/2008 este neconstituțională, deoarece nu respectă Decizia Curții Constituționale nr. 51/2008, neputând fi create, pe cale legislativă, premisele unei forme de răspundere morală.

Consilierul juridic al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității solicită respingerea excepției de neconstituționalitate, invocând în acest sens jurisprudența constantă a Curții Constituționale, potrivit căreia Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității nu mai are atribuții jurisdicționale.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, sens în care invocă jurisprudența Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

Prin Încheierea din 23 noiembrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 683/2/2010, prin Încheierea din 24 noiembrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 6.436/2/2010, prin Încheierea din 27 octombrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 3.174/2/2010, prin Încheierea din 26 ianuarie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 6.295/2/2010, prin Încheierea din 13 ianuarie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 4.776/2/2010, prin Încheierea din 15 februarie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 5.387/2/2010, prin Încheierea din 10 februarie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 4.492/2/2010, prin Încheierea din 12 noiembrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 12.143/2/2009, prin Încheierea din 10 februarie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 3.175/2/2010, prin Sentința civilă nr. 519 din 26 ianuarie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 3.280/2/2010, prin Sentința civilă nr. 438 din 25 ianuarie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 2.776/2/2010, prin Încheierea din 15 februarie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 5.388/2/2010, prin Încheierea din 14 februarie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 7.311/2/2010, prin Încheierea din 4 martie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 4.387/2/2010, prin Încheierea din 8 decembrie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 3.893/2/2010, prin Sentința civilă nr. 2.484 din 29 martie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 2.349/2/2010, prin Încheierea din 12 aprilie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 4.904/2/2010 și prin Încheierea din 8 aprilie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 3.024/2/2010, **Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității și ale Legii nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de pârâții Ioan Botofei, Valerica Costin, Ochea Lionede, Andrei Uram-Țuculescu, Lup Țepelea, Adam Pescaru, Theodor Borcan, Ioan Adamescu, Aurel Iatan, Petru Vraci, Dan-Adrian Țurcanu, Andrei Sora, Grigore Predișor, Clement Pisciă, Francisc Balogi, Constantin Dăianu, Niculae Mavru și Tudor Șovan în cauze de contencios administrativ având ca obiect soluționarea unor acțiuni în constatare formulate de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

Prin Încheierea din 25 martie 2011, pronunțată în Dosarul nr. 10.158/2/2009, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității și ale Legii nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității.** Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de pârâțul Mihai Volf într-o cauză de contencios administrativ având ca obiect soluționarea unei acțiuni în constatare formulate de Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin, în esență, că prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 și ale Legii nr. 293/2008 sunt neconstituționale, deoarece încalcă prezumția de nevinovăție, creând premisele unei forme de răspundere morală și juridică, fără a se stabili vreo formă de vinovăție. Totodată, dispozițiile criticate acordă atribuții jurisdicționale Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, care trebuie să fie doar o autoritate administrativă autonomă. Or, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 creează posibilitatea acestui consiliu

de a se substitui unei instanțe judecătorești, prin faptul că structurile sale interne, inclusiv Colegiul, emit evaluări și constatări care sunt de competența unei instanțe judecătorești, iar foștii lucrători ai Securității nu au dreptul de a se apăra în fața Colegiului Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității. De asemenea, Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității se subrogă și instituției Avocatul Poporului, care este creată special pentru apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice.

Totodată, se susține că prin adoptarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 au fost încălcate prevederile art. 115 alin. (4) și (6) din Constituție, neexistând o situație extraordinară care a determinat emiterea acestui act normativ, care a afectat drepturi fundamentale. Ordonanța în discuție are caracter politic și vindicativ, contrar sistemului de drept, are un caracter discriminatoriu și a fost emisă cu încălcarea prevederilor constituționale, fără a se motiva urgența în cuprinsul acesteia.

De asemenea, reglementarea criticată încalcă și principiile ce guvernează competența materială a instanțelor de contencios administrativ, care nu se pot pronunța asupra actelor de comandament militar, și îngrădește dreptul la apărare la o instanță competentă și apropiată de domiciliul pârâtului prin instituirea unei singure instanțe competente.

Curtea de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal consideră că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 s-au realizat o modificare esențială a regimului juridic aplicabil persoanelor verificate sub aspectul constatării calității de lucrător sau colaborator al Securității, precum și o reconfigurare a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, ca autoritate autonomă, lipsită de atribuții jurisdicționale, ale cărei acte privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității sunt supuse controlului instanțelor de judecată.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal consideră că dispozițiile criticate sunt constituționale.

Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierile de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, susținerile părților prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 182 din 10 martie 2008, precum și ale Legii nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 800 din 28 noiembrie 2008.

Autorii excepției de neconstituționalitate consideră că prevederile criticate contravin dispozițiilor constituționale ale

art. 1 alin. (3) privind statul de drept, ale art. 4 alin. (2) privind egalitatea, ale art. 11 privind dreptul internațional și dreptul intern, ale art. 15 alin. (2) privind principiul neretroactivității legii, ale art. 16 privind egalitatea în fața legii, ale art. 20 referitoare la tratatele internaționale privind drepturile omului, ale art. 21 privind accesul liber la justiție, ale art. 22 privind dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, ale art. 23 alin. (11) privind prezumția de nevinovăție, ale art. 24 privind dreptul la apărare, ale art. 30 alin. (6) privind libertatea de exprimare, ale art. 47 alin. (1) privind nivelul de trai, ale art. 52 alin. (1) privind dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică, ale art. 53 privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, ale art. 54 privind fidelitatea față de țară, ale art. 55 privind apărarea țării, ale art. 58 alin. (1) privind numirea și rolul Avocatului Poporului, ale art. 108 alin. (3) privind emiterea ordonanțelor Guvernului în temeiul unei legi speciale de abilitare, ale art. 115 alin. (4) și (6) privind cerințele de adoptare a ordonanțelor de urgență ale Guvernului, ale art. 124 alin. (2) privind înființarea justiției, ale art. 126 alin. (5) și (6) privind interzicerea înființării de instanțe extraordinare și controlul judecătoresc al actelor administrative, ale art. 130 privind poliția instanțelor și ale art. 131 privind rolul Ministerului Public. Totodată, autorii excepției de neconstituționalitate invocă și prevederile art. 6—10, 13, 14 și 17 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, ale art. 2, 12, 17—19 și 26 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, precum și ale art. 33 din Constituția Republicii Socialiste România din 1965.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că s-a mai pronunțat în numeroase cazuri asupra prevederilor de lege criticate, constatând că acestea nu contravin dispozițiilor constituționale și convenționale invocate.

Astfel, cu privire la criticile de neconstituționalitate extrinsecă a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008, prin Decizia nr. 220 din 9 martie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 219 din 8 aprilie 2010, Curtea a constatat că nu poate reține critica referitoare la nesocotirea dispozițiilor art. 115 alin. (4) din Constituție, întrucât la momentul emiterii ordonanței de urgență criticate au fost îndeplinite condițiile impuse de textul constituțional invocat: existența unei situații extraordinare a cărei reglementare să nu poată fi amânată și motivarea urgenței în cuprinsul ordonanței. În ceea ce privește invocarea dispozițiilor art. 108 alin. (3) din Legea fundamentală, Curtea a observat că este lipsită de incidență în cauză, în formularea acestei critici făcându-se confuzie între regimul adoptării ordonanțelor simple, care se emit în temeiul unei legi speciale de abilitare, și regimul adoptării celor de urgență, care pot fi adoptate de Guvern în virtutea dispozițiilor art. 115 alin. (4) din Constituție, cu respectarea condițiilor amintite mai sus.

Referitor la criticile de neconstituționalitate intrinsecă, prin aceeași decizie Curtea a constatat că nu este întemeiată susținerea potrivit căreia Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 ar fi contrară dispozițiilor art. 124 alin. (1) din Constituție, care prevăd că justiția se înființează în numele legii, „nicidecum în numele ordonanței”. Aceasta deoarece noțiunea de „lege” este utilizată de textul constituțional în sens larg, legislatorul constituant neavând în vedere exclusiv semnificația restrânsă, de act adoptat de Parlament, ca unică autoritate legiuitoare a țării, ci referindu-se la ansamblul actelor normative ce formează dreptul intern.

Prin Decizia nr. 45 din 20 ianuarie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 171 din 10 martie 2011, Curtea a constatat că este neîntemeiată critica referitoare la nesocotirea dispozițiilor constituționale care statuează cu privire la rolul Avocatului Poporului de apărător al drepturilor și libertăților persoanelor fizice. Posibilitatea pe care o are Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității de a promova

acțiuni în constatarea calității de lucrător sau de colaborator al Securității nu reprezintă o substituție a acestuia în atribuțiile Avocatului Poporului. Această instituție dispune de mecanisme specifice, determinate în mod cuprinzător și detaliat în legea sa de organizare și funcționare, de natură să asigure în mod eficient realizarea rolului său constituțional. De altfel, potrivit prevederilor art. 2 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, „în exercitarea atribuțiilor sale, Avocatul Poporului nu se substituie autorităților publice”.

Totodată, prin Decizia nr. 436 din 15 aprilie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 9 iunie 2010, Curtea a statuat că prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 s-a realizat o reconfigurare a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității, ca autoritate administrativă autonomă, lipsită de atribuții jurisdicționale, ale cărei acte privind accesul la dosar și deconspirarea Securității sunt supuse controlului instanțelor de judecată. Așadar, în condițiile în care acțiunea în constatarea calității de lucrător al Securității este introdusă la o instanță de judecată, a cărei hotărâre poate fi atacată cu recurs, dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 nu sunt de natură să confere Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității rolul de instanță extraordinară, astfel că nu se poate susține încălcarea dispozițiilor art. 126 alin. (5) din Constituție.

Cu privire la critica referitoare la competența exclusivă a unei singure instanțe de soluționare a cauzelor având ca obiect constatarea calității de lucrător sau colaborator al Securității, și anume Secția de contencios administrativ și fiscal a Curții de Apel București, Curtea Constituțională a observat, prin Decizia nr. 530 din 9 aprilie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 430 din 24 iunie 2009, că, potrivit art. 126 alin. (1) și (2) din Constituție, justiția se realizează prin instanțele judecătorești, a căror competență este stabilită numai prin lege. Or, dispozițiile criticate din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 satisfac pe deplin exigențele constituționale invocate, inclusiv cele prevăzute de art. 126 alin. (5) referitoare la interdicția înființării de instanțe extraordinare.

Prin aceeași decizie Curtea a constatat că nu este întemeiată nici critica referitoare la pretinsa nerespectare a principiului egalității în drepturi, deoarece Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 nu instituie niciun privilegiu sau nicio discriminare pe criterii arbitrare, fiind aplicabilă tuturor persoanelor aflate în ipoteza normei.

Curtea a mai reținut că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 urmărește deconspirarea prin consemnarea publică a persoanelor care au participat la activitatea de poliție politică comunistă, fără să promoveze răspunderea juridică și politică a acestora și fără să creeze premisele unei forme de răspundere morală și juridică colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informații, în condițiile lipsei de vinovăție și a vreunei încălcări a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Totodată, prin Decizia nr. 1.311 din 14 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 760 din 15 noiembrie 2010, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor criticate din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2008 ca neîntemeiată, reținând că, în condițiile în care acțiunea în constatarea calității de lucrător al Securității este introdusă la o instanță de judecată a cărei hotărâre poate fi atacată cu recurs, dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 nu sunt de natură a încălca dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare și nici celelalte drepturi și libertăți fundamentale invocate, părțile având, deopotrivă, posibilitatea de a uza de garanțiile prevăzute de legea procesuală civilă pentru a-și susține poziția asupra problemelor de fapt și de drept.

Întrucât criticile de neconstituționalitate din prezenta cauză privesc, în esență, aceleași aspecte și având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, considerentele și soluțiile deciziilor menționate își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

Curtea mai reține că celelalte dispoziții din Constituție și din actele internaționale invocate nu au legătură cu cauza de față.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității și ale Legii nr. 293/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, excepție ridicată de Ioan Botofei în Dosarul nr. 683/2/2010, de Valerica Costin în Dosarul nr. 6.436/2/2010, de Ochea Lionede în Dosarul nr. 3.174/2/2010, de Andrei Uram-Țuculescu în Dosarul nr. 6.295/2/2010, de Lup Țepelea în Dosarul nr. 4.776/2/2010, de Adam Pescaru în Dosarul nr. 5.387/2/2010, de Theodor Borcan în Dosarul nr. 4.492/2/2010, de Ioan Adamescu în Dosarul nr. 12.143/2/2009, de Aurel Iatan în Dosarul nr. 3.175/2/2010, de Petru Vraci în Dosarul nr. 3.280/2/2010, de Dan-Adrian Țurcanu în Dosarul nr. 2.776/2/2010, de Andrei Sora în Dosarul nr. 5.388/2/2010, de Grigore Predișor în Dosarul nr. 7.311/2/2010, de Clement Pistică în Dosarul nr. 4.387/2/2010, de Francisc Balogi în Dosarul nr. 3.893/2/2010, toate ale Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal, de Mihai Volf în Dosarul nr. 10.158/2/2009 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția contencios administrativ și fiscal, de Constantin Dăianu în Dosarul nr. 2.349/2/2010, de Nicolae Mavru în Dosarul nr. 4.904/2/2010 și de Tudor Șovan în Dosarul nr. 3.024/2/2010 ale Curții de Apel București — Secția a VIII-a contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 4 octombrie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 1.414

din 20 octombrie 2011

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 219 și art. 267 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, art. 73 din Legea nr. 168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă, precum și ale art. 28 alin. (2) din Legea sindicatelor nr. 54/2003

Augustin Zegrean	— președinte
Aspazia Cojocaru	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Iulia Antoanella Motoc	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Puskás Valentin Zoltán	— judecător
Tudorel Toader	— judecător
Simina Gagu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 222 și art. 282 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, art. 73 din Legea nr. 168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă, precum și ale art. 28 alin. (2) din Legea sindicatelor nr. 54/2003, excepție ridicată de Societatea Comercială „Petrom” — S.A. din București în Dosarul nr. 14.061/3/2009 al Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale și care constituie obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 723D/2011.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate, ca

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Carmen-Cătălina Gliga.

inadmisibilă, sens în care invocă Decizia Curții Constituționale nr. 1.424/2010.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 8 martie 2010, pronunțată în Dosarul nr. 14.061/3/2009, **Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 222 și art. 282 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, art. 73 din Legea nr. 168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă, precum și ale art. 28 alin. (2) din Legea sindicatelor nr. 54/2003**. Excepția a fost ridicată de Societatea Comercială „Petrom” — S.A. din București într-o cauză civilă având ca obiect obligația de a face.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că prevederile legale criticate sunt într-o vădită contradicție cu litera și spiritul Constituției, deoarece nu impun imperativ ca sindicatele să fie parte în proces. Cu alte cuvinte, soluția legislativă actuală, caracterizată printr-un „formalism excesiv”, nu recunoaște posibilitatea pentru unitate să cheme în judecată, pe cale principală sau pe cale incidentală, sindicatele, în calitatea lor de parteneri de dialog social, implicați în procesul de asigurare a păcii sociale. Se încalcă astfel egalitatea în fața legii a unității și a salariaților, care presupune egalitatea de arme juridice utilizate în conflictele de muncă, dreptul unității de apărare, drept al cărui exercițiu nu poate fi restrâns, precum și caracterul obligatoriu al convențiilor colective încheiate în urma dialogului social.

De asemenea, autorul excepției susține că prevederile legale criticate impun o diferențiere arbitrară de regim juridic între conflictele de interese și cele de drepturi, pe de parte, și de reglementare a rolului sindicatelor în cadrul conflictelor de drepturi, pe de altă parte, în timp ce menținerea în legislația actuală a art. 222 și art. 282 din Legea nr. 53/2003, a art. 73 din Legea nr. 168/1999 și a art. 28 alin. (2) din Legea nr. 54/2003 reprezintă o incoerență legislativă în privința calității procesuale a sindicatelor la rezolvarea conflictelor de drepturi. Totodată, rolul recunoscut sindicatelor prin Legea fundamentală nu poate fi limitat în mod arbitrar de legiuitor, care alege să dea sindicatelor doar drepturi de reprezentare, fără posibilitatea unității de a formula cereri în contradicție cu acestea, în legătură cu executarea contractului colectiv de muncă negociat.

Tribunalul București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, prevederile legale criticate, raportate la dispozițiile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate cu care a fost sesizată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile art. 222 și art. 282 din Legea nr. 53/2003 — Codul

muncii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 5 februarie 2003.

Curtea constată că, ulterior sesizării sale, art. 222 din Legea nr. 53/2003 a fost modificat prin art. I pct. 77 din Legea nr. 40/2011 pentru modificarea și completarea Legii nr. 53/2003 — Codul muncii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 225 din 31 martie 2011, preluându-se soluția legislativă contestată; în urma acestei modificări, Legea nr. 53/2003 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 18 mai 2011, soluțiile legislative criticate cuprinse în art. 222 și art. 282 regăsindu-se în prezent în art. 219 și art. 267 din lege.

Aceste prevederi de lege au următoarea redactare:

— Art. 219: *„La cererea membrilor lor, sindicatele pot să îi reprezinte pe aceștia în cadrul conflictelor de muncă, în condițiile legii.”*

— Art. 267: *„Pot fi părți în conflictele de muncă:*

a) salariații, precum și orice altă persoană titulară a unui drept sau a unei obligații în temeiul prezentului cod, al altor legi sau al contractelor colective de muncă;

b) angajatorii — persoane fizice și/sau persoane juridice —, agenții de muncă temporară, utilizatorii, precum și orice altă persoană care beneficiază de o muncă desfășurată în condițiile prezentului cod;

c) sindicatele și patronatele;

d) alte persoane juridice sau fizice care au această vocație în temeiul legilor speciale sau al Codului de procedură civilă.”

De asemenea, obiect al excepției de neconstituționalitate îl constituie și prevederile art. 73 din Legea nr. 168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 29 noiembrie 1999, și ale art. 28 alin. (2) din Legea sindicatelor nr. 54/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 73 din 5 februarie 2003, cu următorul conținut:

— Art. 73 din Legea nr. 168/1999: *„Cererile pot fi formulate de cei ale căror drepturi au fost încălcate, după cum urmează:*

a) măsurile unilaterale de executare, modificare suspendare sau încetare a contractului de muncă, inclusiv deciziile de imputare sau angajamentele de plată a unor sume de bani, pot fi contestate în termen de 30 de zile de la data la care cel interesat a luat cunoștință de măsura dispusă;

b) constatarea nulității unui contract individual sau colectiv de muncă poate fi cerută de părți pe întreaga perioadă în care contractul respectiv este în ființă;

c) constatarea încetării unui contract colectiv de muncă poate fi cerută până la încheierea unui nou contract colectiv de muncă;

d) plata despăgubirilor pentru pagubele cauzate și restituirea unor sume care au format obiectul unor plăți nedatorate pot fi cerute de salariați în termen de 3 ani de la data producerii pagubei.”

— Art. 28 alin. (2) din Legea nr. 54/2003: *„În exercitarea atribuțiilor prevăzute la alin. (1) organizațiile sindicale au dreptul de a întreprinde orice acțiune prevăzută de lege, inclusiv de a formula acțiune în justiție în numele membrilor lor, fără a avea nevoie de un mandat expres din partea celor în cauză. Acțiunea nu va putea fi introdusă sau continuată de organizația sindicală dacă cel în cauză se opune sau renunță la judecată.”*

Curtea constată că, ulterior sesizării sale, Legea nr. 54/2003 și Legea nr. 168/1999 au fost abrogate prin prevederile art. 224 lit. a) și b) din Legea dialogului social nr. 62/2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 322 din 10 mai 2011.

Având însă în vedere considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011, din care se desprinde, în esență, necesitatea analizării constituționalității acelor dispoziții de lege care sunt aplicabile speței în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, Curtea urmează a exercita controlul de constituționalitate cu privire la prevederile

art. 219 și art. 267 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, ale art. 73 din Legea nr. 168/1999, precum și ale art. 28 alin. (2) din Legea nr. 54/2003.

Autorul excepției consideră că textele de lege criticate sunt contrare dispozițiilor din Constituție cuprinse în art. 1 alin. (3) privind statul român, art. 9 privind sindicatele, patronatele și asociațiile profesionale, art. 16 alin. (1) și (2) care consacră principiul egalității în drepturi, art. 20 referitor la tratatele internaționale privind drepturile omului, art. 24 alin. (1) care garantează dreptul la apărare, art. 40 alin. (1) referitor la dreptul de asociere, art. 41 alin. (5) privind dreptul la negocieri colective în materie de muncă și caracterul obligatoriu al convențiilor colective și art. 53 referitor la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți. Sunt invocate totodată dispozițiile art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale privind dreptul la un proces echitabil.

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că autorul acesteia nu formulează o veritabilă critică de neconstituționalitate, ci solicită, de fapt, modificarea și

completarea prevederilor legale, fapt ce excedează competenței Curții Constituționale, întrucât, potrivit prevederilor art. 2 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, republicată, „Curtea Constituțională se pronunță numai asupra constituționalității actelor cu privire la care a fost sesizată, fără a putea modifica sau completa prevederile supuse controlului”.

Prin urmare, excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 219 și art. 267 din Legea nr. 53/2003, ale art. 73 din Legea nr. 168/1999, precum și ale art. 28 alin. (2) din Legea sindicatelor nr. 54/2003, urmează a fi respinsă ca inadmisibilă.

De altfel, prin mai multe decizii, de exemplu, Decizia nr. 1.045 din 14 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 717 din 12 octombrie 2011, și Decizia nr. 1.066 din 14 iulie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 711 din 10 octombrie 2011, Curtea Constituțională a respins ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a aceluiași prevederi de lege, ridicată din perspectiva unor critici similare celor formulate în situația de față.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A. d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 219 și art. 267 din Legea nr. 53/2003 — Codul muncii, art. 73 din Legea nr. 168/1999 privind soluționarea conflictelor de muncă, precum și ale art. 28 alin. (2) din Legea sindicatelor nr. 54/2003, excepție ridicată de Societatea Comercială „Petrom” — S.A. din București în Dosarul nr. 14.061/3/2009 al Tribunalului București — Secția a VIII-a conflicte de muncă și asigurări sociale.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 20 octombrie 2011.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
AUGUSTIN ZEGREAN

Magistrat-asistent,
Simina Gagu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

